

Folketingets Europaudvalg og Folketingets Erhvervsudvalg

12. maj 2023

Orientering om udvidelse af EBRD's operationsområde til Irak og Afrika syd for Sahara

Resumé:

Den Europæiske Bank for Genopbygning og Udvikling (EBRD) afholder årsmøde for 2023 den 16.-18. maj i Samarkand, Usbekistan.

På årsmødet skal EBRD's medlemslande bl.a. stemme om et forslag om en begrænset og gradvis udvidelse af EBRD's operationsområde til at omfatte Irak og lande i Afrika syd for Sahara. Udvidelsen begrænses i første omgang til Irak og et begrænset antal lande syd for Sahara. Begrænsningen foreslås i lyset af, at EBRD's primære fokusområde i de kommende år bør være Ukraine, og at EBRD skal kunne opretholde sine aktiviteter i nuværende operationslande. Udvidelsen kræver en ændring af aftalen om oprettelse af banken.

Hertil foreslås en modernisering af aftalens afsnit om bankens risiko- og kapitalstyring, hvor der skabes mulighed for, at den eksisterende, nominelle grænse for EBRD's samlede finansieringer kan erstattes af en grænse, der tager højde for risikoen tilknyttet de enkelte finansieringer.

Folketinget har godkendt Danmarks ratificering af aftalen om oprettelse af EBRD. De nu foreslåede ændringer af aftalen indebærer ikke nye forpligtelser for Danmark. Erhvervsministeren kan i henhold til aftalen tiltræde forslag om efterfølgende ændringer af aftalen i sin egenskab af Danmarks guvernør i banken og vil på Danmarks vegne godkende ændringerne.

Baggrund om EBRD

Den Europæiske Bank for Genopbygning og Udvikling (EBRD) blev oprettet i 1991 for at støtte transitionsprocessen fra planøkonomi til åben markedsbaseret økonomi i de Central- og Østeuropæiske lande. EBRD er ejet af 71 lande samt Europa-kommissionen og Den Europæiske Investeringsbank (EIB). Blandt medlemslandene er bl.a. EU-landene, USA, Canada og Japan, ligesom alle operationslande er medejere.

EBRD's mandat er at operere i lande, der bekender sig til demokrati og markedsøkonomi. EBRD opererer ved at yde lån og egenkapitalindsud til virksomheder i den private sektor og til privatisering af statsejede virksomheder i operationslandene. Hertil kan EBRD formidle donormidler fra ejerlandene direkte eller sammen med EBRD's egen finansiering.

EBRD arbejder samtidig med finansieringen aktivt med udviklingen af vel-fungerende kapitalmarkeder i operationslandene og indgår i dialog med operationslandene om reformer, der kan styrke udviklingen af operationslandenes økonomi og integration i verdensøkonomien.

EBRD's operationsområde er siden 1991 gradvist blevet udvidet med lande øst og syd for de oprindelige central- og østeuropæiske lande. Det er sket i takt med, at de oprindelige operationslande har fået mere veludviklede økonomier og finansielle markeder. EBRD opererer i dag i 38 lande i Central- og Østeuropa, Balkan, Kaukasus, Centralasien, Mellemøstlige lande langs Middelhavets sydøstlige kyster (samt Jordan) og Nordafrika.

Aftalen om oprettelse af EBRD er i Danmark oprindeligt ratificeret i tråd med Folketingets vedtagelse i marts 1991 af B 54, Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af overenskomsten om oprettelse af Den Europæiske Bank for Genopbygning og Udvikling.¹ Aftalen om oprettelsen af EBRD fastlægger, at bankens guvernører kan træffe beslutning om eventuelle ændringer af aftalen. Guvernørerne er EBRD's øverste styrende organ (repræsentantskabet). Guvernørerne udgøres af ministrene fra de enkelte medlemslande, i Danmark erhvervsministeren. I henhold til aftalen om oprettelse af EBRD skal ændringer af aftalen godkendes af medlemslandene, men ikke formelt ratificeres. Da ændringerne ikke indebærer nye forpligtelser for Danmark, kan Erhvervsministeren tiltræde og godkende ændringerne på Danmarks vegne uden fornyet ratificering.

EBRD's prioriteter

EBRD har i tråd med sit operationsområde længe været aktiv i Ukraine og er pt. den største institutionelle investor i Ukraine. EBRD spiller i øjeblikket en stor rolle i Ukraine ved på den ene side at have prioriteret egen kapital til investeringer og på den anden side ved med sit kendskab til landet at kanalisere donormidler fra ejerlandene til Ukraine til bl.a. at understøtte energiforsyningen. EBRD forventes endvidere at spille en stor rolle i genopbygningen af Ukraine.

EBRD er herudover fortsat aktiv i sine øvrige operationslande for at understøtte deres udvikling.

Forslag om begrænset og gradvis udvidelse af operationsområde til Irak og lande syd for Sahara

Det er foreslået, at guvernørerne på årsmødet kan vedtage en resolution om en begrænset og gradvis udvidelse af EBRD's operationsområde til at omfatte Irak og lande i Afrika syd for Sahara. En begrænset og gradvis udvidelse indebærer, at udvidelsen vil ske i et tempo, hvor EBRD fortsat vil kunne opretholde sine aktiviteter i de nuværende operationslande.

¹ [B 54 - 1990-91 \(2 \(oversigt\): Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af overenskomsten om oprettelse af Den Europæiske Bank for Genopbygning og Udvikling. / Folketingstidende](#)

Forslaget indebærer at:

- EBRD's nuværende operationsområde i den sydøstlige middelhavsregion udvides til at omfatte Irak
- Afrika syd for Sahara bliver nyt operationsområde for banken

Udvidelsen indebærer, at Irak samt lande i Afrika syd for Sahara kan ansøge om at blive operationslande i EBRD og dermed modtage finansiering fra banken. For at blive godkendt som operationsland er det en forudsætning, at landet bekender sig til markedsøkonomi og vurderes at have politiske og økonomiske forhold, der giver banken mulighed for at operere inden for sit mandat.

Udvidelsen foreslås med afsæt i de geopolitiske og udviklingsmæssige prioriteter i at sikre udvikling i landene syd for Sahara og i Irak, da EBRD's operationer med fokus på understøttelse af velfungerende private finansielle markeder og reformer kan være komplementære til udviklingsbistand i regionen.

Forslag om justering af bestemmelse om fastlæggelsen af grænser for bankens kapitalgearing

Det er foreslået, at guvernørerne på årsmødet kan vedtage en resolution om, at den faste grænse for gearing af bankens kapitalgrundlag, der i dag fremgår af aftalen om oprettelse af EBRD, erstattes af en bestemmelse om, at EBRD's bestyrelse skal fastsætte passende grænser for kapitaldækning af bankens aktiviteter, der sikrer bankens finansielle soliditet og bæredygtighed. Guvernørerne vil fortsat have det overordnede ansvar for rammerne for bankens kapitalanvendelse i forbindelse med, at guvernørerne godkender bankens flerårige strategiske kapitalplaner.

Det er fastlagt i artikel 12, stk. 1, i aftalen om oprettelsen af EBRD, at EBRD ikke må yde finansieringer ud over en volumen, der svarer til den samlede kapital i banken, der består af den oprindeligt indskudte kapital fra ejerlandene, bankens reserver og løbende tilskrevne overskud fra bankens aktiviteter.

Forslaget om at overgå til risikobaserede grænser for bankens eksponering indebærer en modernisering af bankens risiko- og kapitalstyring, hvor den eksisterende, nominelle grænse for EBRD's samlede finansieringer kan erstattes af grænser, der tager højde for risikoen tilknyttet de enkelte finansieringer.

Forslaget skal ses i lyset af, at den aktuelle regulering er fra 1991. Siden da er metoderne til risikostyring i banker blevet udviklet betragteligt, herunder på baggrund af Basel-standarderne, der også er implementeret i europæisk regulering.

Konsekvenser

EBRD opererer ikke i Danmark og ændringer i bankens operationsområde vil derfor ikke have konsekvenser i Danmark. Bankens operationer og finansiering har imidlertid positive udviklingsmæssige konsekvenser i EBRD's operationslande.

Statsfinansielle konsekvenser

Danmark har som medejer af EBRD indskudt kapital i banken. Udvidelsen af EBRD's operationsområde vurderes ikke at have statsfinansielle konsekvenser for Danmark, da udvidelsen vil være afgrænset og ske gradvist, så den kan rummes inden for bankens økonomiske ramme. Med den planlagte initiale afgrænsning forventes udvidelsen kun at få marginal betydning for EBRD's kapitalanvendelse.

Ift. modernisering af bankens risiko- og kapitalstyring vurderes dette ligeledes ikke at have statsfinansielle konsekvenser for Danmark, da rammerne fortsat vil blive fastlagt ud fra et hensyn om, at bankens skal kunne fastholde sin AAA-rating. Moderniseringen vil imidlertid understøtte muligheden for en mere effektiv kapitalanvendelse i banken, hvor banken kan tilpasse gearingen af sin kapital i henhold til de risici, der er knyttet til de konkrete finansieringer, banken yder.

Dansk holdning

Udvidelsen af operationsområdet til Irak og lande syd for Sahara

Fra dansk side er der lagt vægt på, at udvidelsen skal kunne ske uden behov for en kapitaludvidelse til banken, at EBRD skal kunne opretholde sine aktiviteter i det nuværende operationsområde, samt at banken de kommende år fortsat vil kunne have et markant fokus på Ukraine. Det er vurderingen, at den begrænsede og gradvise udvidelse af EBRD's operationsområde til at omfatte Irak og lande i Afrika syd for Sahara lever op til disse kriterier.

Justering af bestemmelse om grænser for EBRD's kapitalgearing

Danmarks udgangspunkt er, at banken skal have sund risikostyring, der lever op til moderne standarder og i så høj grad som muligt svarer til den regulering, den finansielle sektor i øvrigt omfattes af. Det er vurderingen, at den foreslåede justering er i tråd med disse principper.

Erhvervsministeren har i tråd hermed til hensigt på Danmarks vegne at tiltræde ændringerne af aftalen om oprettelsen af EBRD.